

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТІ Ц. К. Р. К. П.

Сей звіт торкається політичної праці Ц. К. за добу від часу всеросійської конференції. Докладний звіт відносно такої ж праці за час від 8-го з'їзду (март 1919 р.) до грудня 1919 р. поміщено в 8 ч. "Известий" Ц. К.

Сі дві доби приблизно припадають на дві ріжні доби в положенні СРСР. Перша доба стояла під знаком війни з імперіалістами. Вона означала надзвичайно тяжким положенням на фронтах, наступом Колчака, Юденіча, рядом воєнних катастроф і найвищим нахалством контрреволюції в тилу.

Взявши на 8-м з'їзді вірний курс у відношенні до селянства, партія повела працю під гаслом: "Все для відбиття імперіалістів". Працюючи неюмовірною напруженістю вдалося створити масове піднесення на строю серед робітників, а часті і серед селян. Завдяки цьому піднесенню вже з початку 1920 року наші армії досягнули значних успіхів і найнебезпечніший ворог — Денкін — з захопленням Таганрогу став розпадатися як і цісарська армія розторощила Колчака, Юденіча й Денкіна, повернула СРСР до північного Кавказу і Криму.

Сими своїми добичами СРСР передає героїчній мужності комуністів робітників. В тилу розторощено контрреволюцію і знищено її організаційні центри. Таким чином чисто боєву задачу, котру ставилося до першої доби на перший план, удалося розв'язати блискуче, хоча й ціною неможливих жертв, позбавлених терпіння і втрат.

Побіди червоної армії, перевернули все міжнародне положення і відчинили двері нової доби в житті Республіки, переносили центр ваги на трудові задачі і висунувши на перший план іменно їх перед партією.

Міжнародне положення найвиразніше виявилось в офіційній знесенню блокади, в мирі з Естонією, в переговорах про мир з Латвією і в початку переговорів з Англією. Причиною цього повороту були, крім червоної армії, зріст революційного руху за кордоном, відсутність єдності волі серед міжнародного капіталу і нарешті, політична держава у відношенні до малих країн буржуазних держав, котрі були поставлені перед вибором між мирною політикою більшовизму і імперіалістичними тенденціями великоросійської буржуазії, підтриманою союзниками. Всі ці обставини разом і викликали те, що в колі імперіалістичної коаліції побідила англійська орієнтація.

В усіх стадіях боротьби, котру таким чином повело переносилося з воєнної області в дипломатичну, Ц. К. Партія давав напрям праці і кермував нею Ц. К. уважав, що чесна політика мира краче за всяких слів покаяння і маленьким націям і пролетаріату великих капіталістичних держав пролетарське обличчя СРСР.

Змусити розбити ся всякі плани озброєного втручання. Розуміється, теперішня політика імперіалістів зовсім не означає їхнього дійсного пририва з пролетарською республікою.

Поперше, французька лінія ще виявляє себе в виді небезпек широкого наступу з боку Польщі. Але й позатим, знесення блокади і т. д. означає лише зміну метод боротьби з "світловим більшовизмом", котрий став першорядним чинником міжнародної політики. Обчислення імперіалістів сподіваються на те, що ми, під впливом знесення блокади і по усуненню безпосередньої зовнішньої небезпекі, почнемо розкладатися як внутрішню, перестанемо виявляти постійність, витривалість, мужність, напруженість, які дали нам воєнну перемогу.

Ось чому Ц. К., виходячи з признаєн цієї небезпекі, котра стає величезною, коли взяти на увагу основний факт нашої дійсності — катастрофічний стан нашого народного господарства, — вважає необхідним з найбільшою острою поставити питання про нашу внутрішню єдність, дисципліну, трудову єдність і необхідність піднесення продукційних сил країни.

З точки погляду цієї внутрішньої єдності працюючих Ц. К. давав напрям політиці СРСР внаслідок націоналістичного питання. На сході Ц. К. партії, приймаючи на увагу те, що міжнародний імперіалізм, котрий душить сотні мільйонів людей ріжних національностей, постаряється використати національне почуття стоячих поза його властью народів проти нас (дивись царгородську відозву панісламистів), вважає необхідним особливо обережно політикою показати тут на ділі засади комунізму і придбати повне довіре малих національностей. Ц. К. партії висловив ся за утворення Башкирської, Кіргізької, Татарської і Туркестанської автономних Республік, згідно з бажанням трудових сил цих територіальних одиниць.

Тут-ж політику Ц. К. перевів і на Україну, давши директиву признаєн незалежної Української СРСР Республіки, котра об'єдналася з нами на основах федерації. Аналогічну політику Ц. К. мав намір переводити й у відношенні до незалежного Кавказу і Криму.

У визволеннях від гнети білих місцевостях Ц. К. вважав необхідним можливо більше притягнути мас до справи будівництва СРСР властью. Тут особлива знаменна політика у відношенні до трудового козацтва, котра виявила ся в скликанню всеросійського козацького з'їзду, котрий відбувався під безпосереднім проводом партії.

Головними питаннями внутрішньої політики були питання господарського будівництва. Вичерпані останні жер-запасів, розруха транспорту, нестерпна харчова й паливна криза, зробили зму надзвичайно тяжкою і поставили країну перед загрозой погнбелі. Ц. К. давав увесь час, щоб бу-

лоб злочиним перед пролетаріатом скривати всю небезпечну положення або хоча б часті недоцінювати її. Наприклад, на думку Ц. К., необхідно було пробудити в масах свідомість цієї небезпекі, свідомість того, що вона не менше, а більше страшна, ніж небезпека контрреволюції, що тому на боротьбу з нею треба кинути всі сили, які є в розпорядженні кермуючого пролетаріату.

Досвід горожанської війни показав, що при масовім піднесенні ми можемо подолати опір великих ворожих сил, при умові єдності, дисципліни, внутрішньої єдності і правильного плану. Сей досвід треба було використати і при розв'язанні питання про боротьбу з господарчою розрухою. Для Ц. К. було ясно, що продовжувати працю попереднім темпом і попередніми методами, — це значить не числити ся з усею поважністю положення. Потрібний гострий переїм, треба натиснути трудове ворошило так само-ж, як ми натискали воєнне ворошило, щоби подолати ворога, страшнішого й небезпечнішого — господарчий розпад.

Виходячи з цього погляду Ц. К. підготував ряд ухвал по питанням господарчого будівництва: про більшу ініціативу місцевих установ, про трудову армію й трудові повинности, боротьбу передовсім з транспортною розрухою і т. д. Ці питання ставило їй й проводило ся часті втя на VII з'їзді СРСР, на III з'їзді Совнархозів, на сесії В. Ц. В. К. (Докінчене буде.)

ПОЛЯКИ ПЕРЕСЛІДУЮТЬ НАВІТЬ "ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ".

Що шляхоцько-буржуазна Польща не стримується перед нічим в нищенні всього, що українське, свідчить низше поданий лист, який надіслали до "Укр. Прапора" "сестри-жалібниці", які служили до часу їх інтернування Поляками в Укр. Червонім Хресті на Україні". Лист сей звучить:

Ми були приїдені до шпиталю 2 галицького Укр. Корпусу у Винниці. Хорих було в шпиталі 124. Командантом шпиталю сотник-лікар Др. Юда. Дня 29. цвітня 1920 р. заняло Винницю польське військо без одного вистрелу, бо більшовики уже кілька днів перед тим покинули місто.

На слідуючий день зареєструвало польське військо весь шпиталь, всі магазини, бієспілку для себе як дійсову добу.

Нам всім сестрам і санітарним чужоземцям, що уже більше як рік служили в українським галицьким війську, дали наказ зарізати покинати українську службу.

Відправлено нас через Проскурів до Львова, де нас доставлено до військового інформаційного бюра. З сего бюра відставлено нас під ескортою до бараків на Личаківській вулиці. Тут запертою нас в барак в одній кімнаті разом з 50 воєнками, де ми пробули 5 днів і 5 ночей. Виходити з бараків нам не дозволено. Як хто приблизив ся тільки до дротів, яким об'єднелі бараки, зараз гриміла польська сторожа крісом. Харч складав ся з чорної кави

рано і 200 гр. хліба та із рідкої юшки на полудні і на вечер. В коюшнях сеї колішньої австр. кавалерійської касарні в'язані інтерновані старшини і мужуки укр. галицької армії, — яких Поляки розбродили на Україні. Тут інтернують і сестер-жалібниць Українок з української армії.

Після 5 днів відвезено нас знова під ескортою на дворіччя і вилано під багнетами до Кракова, де ми пробули під сторожею, 2 дні. В Освенцімі перебрав нас силою австрійський пілотицир від такої самої стайі для австр. воротиців, до якого ми звернули ся о поміч як австр. горожанки.

Додаємо, що як денікська армія заняла Винницю в грудні 1919 р., то вона оставила шпиталь в супокою. Прислали навіть нам білизна, ліки і дезінфекційні прилади.

Більшовики, які заняли Винницю в січні і оставали до цвітня 1920 р., приїшли до шпиталю своєю комісарією, але поводили ся з усею увагою і старали ся всі наші домашня заспокоїти. Давали харчі для хорих і для персоналу, ні лікарів ні сестер не торгали.

Тільки польська армія не зважала на Червоний Хрест, під якого охороною стояв шпиталь.

Ми, що вже від років служимо під Червонім Хрестом, не робили ріжних між своїми та ворогами. Тепер ми знаємо, що то ворог і розуміємо відношенні Українців до Поляків після того, як вони з нами чужинними обходили ся, бо над українськими сестрами вони знущали ся в нелюдський спосіб.

Найдрібнішим обіговим грошем в краю є тепер 1 корона, зглядо 1 польська марка — в паперових нотах. З обігу зникли вже з самого початку всесвітньої війни срібні коронки. Опісля по черзі зникла нікелева 10 і 20-сотикова здлавова монета, зникли також мідяні одно й двосотикові гроші. Нікель і мідь заступлено зелізом, при чому вже зовсім не бито одностикових монет. В останньому році зникають з обігу також зелізні монети як коронкові та і маркової валюти — сотники і феніки.

Найдрібнішим обіговим грошем остали ся однокоронкові і одномаркові. Після останнього курсу на львівській біржі курс однокоронкові в порівнянні до швейцарських франків вносять трошки більше як 2 і пів сантіма, а в відношенні до американського долара незначно більше як пів американського цента. Відповідно до такого низького курсу польської марки, а тим більше корони в відношенні до заграничних валют, усталюють ся також поволі ціни на ріжкі товари. І так ні у Львові ні взагалі в цілій східній Галичині не можна нічого купити, хочби найменшої дрібниці вище одної марки зглядно корони. Один малий папіросик коштує 1 марку, пачка сірників 1 марку, маленький кешишок горівки 6 марок, 1 кілограм сала навіть піся максимальної тарифи 90 марок, а на ділі 140 і більше марок і т. д. До війни в дрібній продажі такий сам папіросик можна було купити за пів сотника, 10 пачок сірників за 12 сотиків, кешишок горівки за 6 сотиків, а кілограм сала 1 К 60 сот. і т. п.

Зі зникненням з обігу дрібних грошій низше марки і корони, в практичному грошево обороті не числить ся нічого в феніках і сотиках, а навіть як що небув в сих одиницях числится ся, то на ділі не можна в сих одиницях нічого виплатити, зглядно одержати здачу. Сего впрочім ніхто не робить, ані не жадає, так само як в Бразилії не оперується більше райсами, се є монетою, яка представляла колись вартість одного зеренця рису.

Зникнене з обігу в наслідок спадку курсу дрібних грошій

відбивається болючо на цілому господарському життю країни. Корона зглядо марка упадає майже 50 разів в курсі в порівнянні до передвоєнного відношеня. Корона представляє тепер собою платну силу не висшу як передвоєнних 2 сотики. І тому коли до війни середно укваліфікований робітник, або нижній службик заробляв денно около 5 корон се є 1 долар, то після теперішого стану курсу повинен би заробляти денно около 250 корон або місячно 6.250—7.500 корон. Одначе такої плати не прибирає тепер задея ся ні один з найбільш укваліфікованих робітників, ні навіть урядники вищих рангів. Плата сих робітників не сягає навіть половини сего. З відси слідує, що ці люди навіть в повоєнні не можуть тепер заспокоїти своїх житевих потреб, які заспокоював перед війною пересічний робітник. Тому нема дня, деби цініковий рух, се є змагане працюючих мас не ставили домагає підвищення плати, чи то дорогою добровільних умов, чи страйками.

Нині безуміслвно не заробляють широки верстви народу тільки, щоби заспокоїти свої найживотнійші потреби, се є так званого мінімуму ексistence. Відси родить ся нездоволене широких працюючих мас, щоденна їх боротьба, яка кінець кінець мусить прибрати широки розміри і замінить ся в соціальною революцію. Таке явне подибуємо на цілому світі, таке саме бачимо й у нас. ("Вперед.")

УГОДА ПРО ОБМІН ПОЛОНИХ МЕЖИ СОВІТСЬКОЮ РОСІЄЮ І ФРАНЦІЄЮ.

Французька соціалістична газета "Іманіте" друкує низше подані головні точки угоди про обмін воєнних полонників між соювітською Росією і Францією. Ся угода зістала підписана 20 цвітня соювітським представником в Копенгагді Лівніном і французьким консулом Дошеном. Вона звучить:

1. Французьке правительство відправить до соювітської Росії і Радянської України всіх російських (і українських) воєнних полонників, які тих, котрі брали участь в російському експедиційному корпусі в Франції і Македонії, так і тих, котрі були воєнними полонниками і котрі тепер знаходяться в Франції, Альжирі, в Сальоніках і на інших територіях, підчинених французьким властям, куди вони були заслані французьким правительством.

Французьке правительство відправить також до вітчизни всіх тих російських (і українських) горожан, котрі сего собі забажають і котрі похотять із областей, підчинених властью російських і українських соювітів (рад).

2. Народні комісарі передадуть уповаженному для еего представникові французького правительства всіх Французів, як воєнних так і цивільних, находящихся на території підчиненої властью соювітської Росії і України, крім тих, котрі відмовляються від повороту з Росії своєю писменною заявою.

3. Обміна буде відбуватися ся або в портах або на границях соювітської Росії, або в одному з портів Радянської України. Французьке правительство бере на себе обовязок зглядати повертаючих транспортів з полоненями аж до одреділенних місць, назначених для обміни. Зі своєї сторони соювітське правительство забезпечить перевіз французьких горожан до назначених для обміни місцевостей.

4. Уважаючи, що загальне число підлягаючих повороту до соювітської Росії і України сягає приблизно до 20.000 людей, і що число французьких горожан підлягаючих повороту Росії до Франції вносіть приблизно 900 людей, то заклочено угоду, що обміна буде відбуватися ся в пропорційно рівнім числі: в заміну за 100 Французів

2.500 Російців.

ПОЛЯКИ БЛАГАЮТЬ РАТУНКУ.

Що польській армії на Україні прийшло круто ще в першій половині мая, свідчить слідуюча новинка в віденських газетах з 13. червня:

Хоч операції на східному фронті покино притахали, то варшавські політичні круги живуть під грозою більшовицької небезпекі, проти якої мобілізують всі свої сили. І так доносять часописи, що начальну команду на північному відтинку фронту обнясам Пілсудський. Крім того вислає Польща постійно розлучливі просьби о допомогу головно до Франції. Польське правительство заявляє, що коли Франція не дасть її гроша, воєнних матеріялів і людей, то до кінця червня мусить прийти до катастрофи і в консеквенції більшовики займуть Варшаву. Тому Франція рішила вислати у Польщу контингент 100 тисяч колоніальних військ. Тепер тільки діло в тому, куди сей помічний корпус перевезти. Морем і через Гданськ не можна, бо англійські моряки не пустять, а через Німеччину також тяжко, бо треба на се мати згоду німецького уряду.

(Як відомо, німецькі робітники відмовили ся бути перевозити африканських Мурунів на війну з Україною.)

РОБІТНИЦТВО ЦІЛОГО СВІТА ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

Щле світове робітництво й робітничої партії не криють ся з своєю прихильністю до більшовиків і остро виступають проти польського походу на Україну. Соціалістичні часописи — французькі, англійські, італійські, німецькі, чеські й скандинавські нападають на Польщу за її втручене в українсько-російські справи та зивають робітників, аби не дозволили на довіз амуніції до Польщі. В Лондоні урядники робітничі 1. мая велику демонстрацію перед польським посольством на знак протесту проти польського походу. Французькі соціалісти нападають на свій уряд за піддержку Польщі. В Німеччині і Чехії не лише соціалісти, а ціле громадянство настроєно ворожо до Польщі, боячи ся зміцненя Польщі. Польські ча-

ТОВАРИШІ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ.

Списки раз-у-раз бють тривогу, що Німеччина потаємно ділає проти Польщі, а отсе недавно донесли, що чехо-словацький уряд навязав переговори з соювітським. Вистре сих переговорів має бути звернене проти Польщі. ("Земля і Воля.")

КОЛОНІЗАЦІЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Варшавський колонізаційний уряд удає нові уповаженя польським інституціям в Галичині до парцеляції двірських обнарів і то: 1. польському аграрному Товариству у Львові. 2. Союзови "Земля". 3. Галицькому кредитовому банкові. 4. Знова основаному земельному банкові "для кресів". 5. Польському парцеляційному бюрови. 6. Акційному товариству для охорони землі. Сі банки передають колонізацію Східної Галичини на підставі урядового уповаженя і ведуть її в незвичайно широким розмірах і в скорім темпі на всіх областях Східної Галичини. Якраз тепер розпарцельовують між спроважених Мазурів слідуючі добра брідського повіту: Кадлубиска 560 моргів орного поля першої класи і 400 моргів ліса, Корців 3.000 моргів рілі 250 моргів ліса, Сумирів 600 моргів морнозему, Калекотів 550 моргів рілі 100 старого ліса, Новичина 150 моргів, яворівського повіту Нагаців 450 моргів рілі.

19. мая с. р. видала рада міністрів слідуючий розпорядок про план колонізації, який обовязує від 1. мая с. р. "До часу виданя закона про організацію земських урядів, визначає ся в Галичині окружні делегати головного земського уряду а то: в Кракові для Зах. Галичини і Лемківщини, в Перемишлі і у Львові. Перемишльський округ обнимає 16 українських повітів. Львівський округ обймає 35 східно-галицьких повітів, починаючи від Чесанова, Рави Руської, Городка. Сей розпорядок визначає крім сего в деяких-повітових містах повітових делегатів Головного Земського Уряду. Обсяг діяна, окружних і повітових делегатів, як також територіальну компетенцію повітових делегатів значить інструкція видана председателем Головного Земського Уряду.

Поручаємо нашим Читачам прочитати слідуючі нові і наукові книжки:

Table with 2 columns: Book Title and Price. Includes titles like 'Як повстала наша земля і який буде її кінець', 'Про походжене людини', 'Марксизм і Дарвінізм', etc.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ! "УКРАЇНСЬКІ ЩОДЕННІ ВІСТІ" ОДИНОКА ЩОДЕННА ЧАСОПИСЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ В АМЕРИЦІ. Ся часопис має своїх корреспондентів в Європі як також в ріжних центрах української еміграції в Америці. ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ: На рік \$8.00, На пів року \$4.50, На три місяці \$2.50. Українські Щоденні Вісті, 602 EAST 11th ST., NEW YORK, N. Y.

Нові Книжки! НАУКОВІ КНИЖКИ! Український Шоденні Вісті. UKRAINIAN LABOR NEWS. 602 EAST 11th ST., WINNIPEG, MAN.